

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

De crebrâ per diem mentis in Deum elevatione ex omnibus, quæ per
sensus attinguntur, animæque potentiis se objiciunt

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

De universali Episcopo sive summo omnium Pastore.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54773)

eos transfugâ ut supra dictum, verus sit Sacerdos, ut Lomerus concedit. Et si hoc tantum verè probabile esset, deberet prudentem protestantem movere, si salutis suæ amans sit, ad ingrediendum in gremium vetæ Ecclesiæ, prout plures ex iis per hoc ad id faciendum moti sunt. Verè, ut hic Tit. Hæretici ex 1. Timoth. 6. notavi, hærent in verbis, & languent circa *quæstiones & pugnas verborum* Hæretici, dum suam, si Superis placet, hierarchiam constituunt ex *Diaconis, præsbyteris & Episcopis* juxta Etymologiam horum græcorum verborum. *Diaconus* dicunt latinè *Minister* est, *Præsbyter* idem quod *senior*, *Episcopus* idem quod *vigilans*. Sic purè ex libidine Ecclesiæ contradicendi Episcopos ad ima subsellia relegant. Acutiùs Melancthon dixit se Electores & Principes Ecclesiasticos in Germania venerari tanquam Principes imperii, eos autem non esse Episcopos, eò quòd nomen illud designet Speculatorem vigilem super gregem suam, & in hoc tantum quoad spiritualia se exercentem, ut narrat Palav. in hist. Conc. Trid.

*De universali Episcopo sive summo omnium
Pastore.*

Laborant summopere Sectarii, ut excludant unum caput supremum, Christi que in terris Vicarium, & tamen ipsi vel universum populum Christianum præficiunt toti Ecclesiæ, & sic ejus regimen volunt esse democraticum seu
popu-

populare, vel saltem cujuslibet communitatis & Ecclesie particularis particularem Pastorem seu caput sub Christo constituunt, vel potestatem praesidii residere ajunt in Principe saeculari, & ideo cum gentilibus praeromanis Pontificibus titulum dant *Pontificis Maximi* Romanis Imperatoribus. Imò indignantur devotis Romanis Imperatoribus Christianis, quod hunc titulum repudiarint, quem illi repudiabant, quia agnoscebant cum primo Christiano Imperatore Constantino, hunc titulum veteris Romae Episcopo convenire. Pari modo Gentiles indignati sunt Gratiano Imperatori solenniter vetantibus ne is sibi titulus ab ullo daretur, jactabantque dum Tyrannus Maximus in Britannia contra ipsum insurgeret, brevi *Maximum* fore *Pontificem*, hoc est in illorum sensu Imperatorem, si Gratianus Imperator nollet esse *Pontifex Maximus*. Jam ad rem.

Si captus est aliquod supremum in Ecclesia sive Christi supremus in terris Vicarius, is utique erit, quem Christus constituit, & cui dixit: *Pasce oves meas*, sive fideles omnes Joan. 21. *Quodcumque solveris super terram, &c.* quaecumque alligaveris, haec soluta & ligata *in caelis erunt*. Matth. 16. & 18. Haec non dixit Christus ulli Principi vel Magistratui saeculari, vel populo aut quibusdam particularibus, sed Petro, quem & nominavit *Petram*, supra quam aedificanda esset ejus Ecclesia in toto mundo. Ergo Petrus & ejus Successores, cum Christus morte Petri suam non voluerit extinguere Ecclesiam

fiam, sed usque ad finem mundi perseverare,
à Christo fuere constituti supremi pastores. Prin-
cipi sæculari jubentur subesse 1. Petr. 2. & ad
Rom. 13. subditi tantum in rebus politicis,
etiamsi infidelis is sit aut gentilis, non enim sine
causa gladium portat. Imperatores Christiani
Duce Constantino agnoverunt, se Ministros
esse Dei ad custodiendas divinas leges & Eccle-
siam defendendam, non autem se esse iudices
vel interpretes legum divinarum & Ecclesiasti-
carum. Verum est, quod Julianus Apostata,
& quidam Imperatores Arianismo aliisque in-
fecti hæresibus non, ut par est, Romanos Ponti-
fices reveriti sint, sicut etiam ultimis hisce tem-
poribus fecere plures Reges & Principes anti-
quum gentilium Imperatorum titulum reassu-
mentes, & tam in sacris quàm profanis domi-
natum sibi arrogantes. Sed ut argumento ad
hominem, ut vulgò dicitur, utar. Protestan-
tes & illorum Coriphæi primis quatuor sæculis di-
cunt Ecclesiam Romanam adhuc immunem
fuisse ab omni labe Anti-Christi. Ergo inspi-
ciant declarationes primorum sæculorum, &
omnium SS. PP. & videbunt ad oculos, omnes
Pontificem Romanum pro Vicario Christi & ca-
pite visibili Ecclesiæ agnovisse. Qui (sicut
Principes sæculares in suo regimine) sibi subor-
dinatos adhibent Episcopos in consilium, sicut
ex directione Petri *convenerunt Apostoli & Seni-
ores videre de verbo hoc* Act. 15. Ex usu & praxi
continua à primis Christianitatis sæculis etiam
patet, quod, si Episcopi in re aliqua decidenda
con-

convenire non poterant, vel altioris videretur res esse indaginis, confugerint ad sedem Petri, hoc est Papam Romanum. Ut acta Conc. Nicœni Chalcedon. & mille PP. textus clarissimè probant. Est Papa quidem etiam *membrum Ecclesie*, & quidem *præcipuum*; si Christus consideretur ut caput per internum & spirituales influxum afficiens Ecclesiam. Si autem consideretur Christus ut caput gubernans Ecclesiam exterius & sensibilibiter, necesse habuit aliud caput fidelibus proportionatum sibi substituere, ut quoad exterius regimen, & tenenda quoad fidem & mores haberet Ecclesia subordinationem, & sciret: quid ultimatò tenendum aut faciendum sit. Sicut oves non se ipsas, sed pastor eas pascit, ad pascua bona ducit, à nocivis arceat. Sicut autem monstruosum non est, quòd mulier præter caput suum physicum morale quoque habeat juxta illud Ephes. 5. *Caput mulieris vir est*. Ità monstruosum non est, ut præter caput primarium invisibile, quod est Christus, habeat Ecclesia caput visibile sive Vicarium Christi. Sicut regnum Rege absente Proregem habet, potrò moriente Pontifice claves remanent in manibus Christi, à quo illas accipit novus Pontifex non traditione novâ, sed institutione antiquâ. Sicut, si Rex constituens Proregem, faceret hoc decretum, quod mortuo Proregè velit in locum prioris admittere illum, quem proceres elegerint; & illi jam nunc eandem potestatem conferat, quam priori concesserat. Paulus objurgavit Petrum ad Gal. 2. non judiciali

ciali sententiâ , sed correptione fraternâ cum bono zelo & debitâ reverentiâ , neque circa fidem , sed circa aliquod factum peculiare restitit Petro , quòd scilicet cæremonias aliquas Judaicas necdum mortiferas nimis observaret. Circa facta peculiaria, v. g. quando se non ostendunt belligerantibus Principibus communem ac impartialem patrem, utique reprehendi possunt Pontifices. Quando verò Paulus dicit 2. Cor. 2. *Nil minus se fuisse ab Apostolis*, hoc utique quoad *predicationem Evangelii*, quòd æquè à Christo ac alii Apostoli acceperat, item *quoad labores Apostolicos* verum est. Imo ob hos labores & plures scriptas epistolas per antonomasiam *Apostolus* dicitur, non autem, quòd quoad jurisdictionem & potestatem constitutus sit cum Petro supremus pastor, quia tamen Petrus & Paulus plurimum laborârunt in convertendis gentibus, & uterque prædicavit, & Martyrium subiit Romæ in urbe orbis, hinc *Principes Apostolorum* vocantur. Quis major sit quoad merita apud Deum, nescitur, & huc non pertinet. Petrus fuit à Christo constitutus supremus Pastor, Paulus, ut portet nomen Christi coram Regibus & gentibus, & multa pro ipso patere-tur. Hoc cuilibet, ut patet ex Script. munus dedit Christus, & sedes Romana ab initio Ecclesiæ usque huc nunquam fuit appellata cathedra *S. Pauli* sed *Petri*, & utique præcipua Ecclesia non fuerit biceps, quod probrum nulli alteri Ecclesiæ ab Apostolis fundatæ & gubernatæ accidisse legitur. Porro licet Petrus & ejus

Suc-

Successores caput fuerint supremum cæterorum
 Episcoporum & Ecclesiarum, alii tamen etiam
 Apostoli vocantur *fundamenta*, *Doctores*, *Pa-
 stores Ecclesia*, dictumque etiam est ad eos;
pasce oves meas, sed non eodem modo & in eo-
 dem gradu. Nam Petrus fuit Pastor ordinarius,
 cui perpetua convenit successio; cum Ecclesia
 semper indigeat summo Pastore & capite (sicut
 & Judaica olim Ecclesia habuit) at cæteri tan-
 quam *Legati* ad dies vitæ & ut extraordinarii Pa-
 stores juxta illud 2. Cor. 5. *Legatione fungimur
 pro Christo*. Legati autem munus naturaliter
 extinguitur cum vita legati, & licet ratione in-
 fallibilitatis quoad docendum cæteri Apostoli
 utpote Spiritu S. pleni non indiguerint guber-
 natore Petro; reliquorum tamen Apostolorum
 Successores futuri erant fallibiles & indigentes
 moderatore ac supremo capite. Quod etiam
 recurrendo ad Romanam Petri sedem de sæculo
 in sæculum cæteri Episcopi ut supra dictum,
 ostenderunt. Et quid clarius quàm declaratio
 Conc. Nicæni ex generalibus post illud Aposto-
 lorum Jerosolymæ habitum primi Can. 39.
*Ille qui tenet Sedem Roma, Caput & Princeps est
 omnium Patriarcharum, quandoquidem ipse est
 primus sicut Petrus, cui data est potestas in omnes
 Principes Christianos, & omnes populos eorum.
 Ut qui sit Vicarius Christi D. N. super cunctos po-
 pulos & cunctam Ecclesiam Christianam, & qui-
 cunque contradixerit, à Synodo excommunicatur.*

Cæteras quæstiones remitto ad scholas utpote
 extra scopum hujus libelli, v. g. an Episcopi
 suam

suam immediatè jurisdictionem accipiant à Deo. Quòd Pontifex quâ supremum caput agnoscere & declarare debeat, Concilium generale esse legitimum; quod solum concilium de fide nil decernere possit, nisi à Pontifice approbatum & confirmatum, & quòd Pontifex è Cathedra loquens saltem tunc infallibiliter in materia fidei & morum decernat; si ab Ecclesia, id est, plurimis Episcopis [quorum respectu contradicentes sunt parvo numero] id acceptetur; omnes Catholici sustinere debent. Et jure famosa propositiones Parisienses in præjudicium Papæ editæ Anno 1682. revocatæ sunt. Adjicio adhuc unum ex summo illo Ecclesiæ Doctore Aug. l. contra Manichæos c. 4. ubi post varia, quæ in Ecclesia Catholica eum tenent, subdit hæc formalia: *Tenet ab ipsa Sede Petri Apostoli, cui pascendas oves suas post resurrectionem Dominus commendavit, usque ad presentem Episcopatum successio Sacerdotum.* Quando vel umbram ex textu alicujus S. Patris protestantes contra Catholicam doctrinam possunt adducere, mitè sibi applaudunt; licet citatus ab iis S. Pater ex contextu videatur sensisse cum Catholicis. Quando verò torrentis SS. PP. citatur contra eos, nec aliud effugium inveniunt; dicunt Patres fuisse homines & errare potuisse, sed hoc hìc non queritur, sed queritur, an non salutis suæ amans cordi ducere debeat præxin, traditionem Ecclesiæ, & communem SS. PP. & maximè Conc. generalium in hac & aliis controversiis consensum, & hunc privato Luthero, Calvino ante-

anteferre debeat, qui nullam extraordinariae vocationis seu missionis suae à Deo probabile ne dicam stringens aut convincens argumentum pro se possunt adducere. Nunquid in possessione de saeculo in saeculum erat Romanus Pontifex Vicariatus Christi Lutherò monachalem deponente cucullum, & vota Deo facta sacrilegè infringente? si nil ligat quàm S. Scriptura ubi textus clarus habetur in Script. quòd non debeat caput esse visibile Ecclesiae? vi cuius in petitorio possit ejici Pontifex Romanus ex possessorio, in quo ejus antecessores à S. Petro usque huc fuerunt. Cùm quidam ex pervetusto stemmate nobilis uni ex nostris ante annos aliquot diceret, se statim Catholicam amplexurum religionem. Si immediata successio Episcoporum Roman. in Sede Petri legitimè constaret, reposuit Pater, an ipse vellet indubitato haberi pro tali nobile ex tali familia descendente, annuente iterum oggessit. Hoc enim verò mirabile est, tu pro tali nobile vis indubitato haberi non obstante, quòd quando generantur filii, id duo tantùm sciant; & subinde contingat uxorem habere negotium cum alio, quàm cum suo marito, & non satis tibi constare dicis successionem Pontificum Romanorum. Cùm electiones istae ex actis & instrumentis publicis Notariorum constent, cujus generis instrumentis legitimè confectis in toto mundo habetur fides. *Et dubitamus nos (ita discursum clausit antedictus Pater) ejus Ecclesia condere gremio, qua usque ad Confessionem generu*
humana-

humani ab Apostolica Sede per successiones Episcoporum frustra Hæreticis circumlatrantibus, & partim plebis ipsius iudicio, partim conciliorum gravitate, partim etiam miraculorum maiestate damnatis, culmen autoritatis obtinuit, cui nolle primas dare vel summe profectò impietatis est, vel præcipitis arrogantia. S. Aug. l. de util. credendi c. 17. Jam revertamur ad pias mentis in Deum elevationes & salubria,

Reges, Principes.

Optandum est, ut & hi in mentis ad Deum elevationibus se impigrè exercean, & ex S. Scriptura documenta spiritualia sibi conquirant, & alii Deum incessanter rogent, ut ea Principes maxime Catholici cordi sumant. Hunc in finem S. Ignatius suis præcepit, ut ferventes pro Principibus preces funderent; eò quòd à proba illorum vita & Christiana populos subiectos regendi prudentia bonum commune & omnium privatum plurimum dependeat. Ego textus ex Script. & rationes hinc adfero primò pro vita privata Principis ac virtutibus ejus sacratæ & altæ personæ maxime necessariis. 2dò. Pro cura quam habere debet pro aulæ suæ inquilinis seligendis, quicumque demum sint & consiliariis sive status, sive Regiminis intimi, quorum Princeps Rector esse debet, & non ipsi Principis. 3tò. Pro bona politia inducenda in ditiones subiectas, & cavendis inutilibus & sæpè nocivis expensis. 4tò. Pro justitia ritè ad-

I mini-